

Sygn. akt: WA 17/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Błuś (przewodniczący)

SSN Jan Bogdan Rychlicki

SSN Jerzy Steckiewicz (sprawozdawca)

Protokolant : Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej płk. Juliusza Balceraka w sprawie z wniosku C. B. o zadośćuczynienie, po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2013 r., apelacji wniesionej przez pełnomocnika C. B. od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 22 maja 2013 r.,

- 1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,**
- 2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w B. z dnia 15 czerwca 1950 r., C. B. skazany został na karę więzienia w wysokości 6 lat (z zaliczeniem okresu tymczasowego aresztowania od dnia 22 marca 1950 r.), utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 2 lata i przepadek całego mienia, po uznaniu

go za winnego popełnienia przestępstwa określonego w art. 87 KKWP w zw. z art. 86 § 2 KKWP.

Wyrok ten utrzymany został w mocy postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 17 sierpnia 1950 r.

W dniu 13 marca 1953 r. Wojskowy Prokurator Okręgowy w B., postanowieniem, na mocy ustawy z dnia 22 listopada 1952 r., złagodził skazanemu karę więzienia o jedną trzecią, tj. do 4 lat.

Postanowieniem Zgromadzenia Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie z dnia 15 lipca 1953 r., na mocy ustawy z dnia 31 października 1951 r. o warunkowym przedterminowym zwalnianiu osób odbywających karę pozbawienia wolności, C. B. w dniu 18 lipca 1953 r. opuścił zakład karny.

Postanowieniem Zgromadzenia Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie z dnia 23 września 1959 r., wydanym po wniesieniu rewizji Naczelnego Prokuratora Wojskowego, wyrok z dnia 15 czerwca 1950 r. i postanowienie Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 17 sierpnia 1950 r. zostały uchylone, a postępowanie wobec C. B. umorzono z braku cech przestępstwa oraz dostatecznych dowodów winy.

Postanowieniem Sądu Okręgu Wojskowego w B. z dnia 17 grudnia 1959 r., C. B. przyznano za niesłuszne skazanie odszkodowanie (30.000 zł) i zadośćuczynienie (6000 zł).

W dniu 8 czerwca 2012 r. C. B. wystąpił do Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z wnioskiem o zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia uzupełniającego w kwocie 300 000 zł.

Wniosek uzasadnił uciążliwościami wynikającymi z odbywanej kary: ciężka praca w kopalni, złe warunki bytowe, utrata zdrowia.

Wyrokiem z dnia 22 maja 2013 r., Wojskowy Sąd Okręgowy w P., uznając, że przemawiają za tym względy słuszności, zasądził na rzecz C. B. uzupełniające zadośćuczynienie w wysokości 84 555,59 zł.

Sąd poprzednio przyznane zadośćuczynienie uznał za niewystarczające, nie wzięto bowiem wówczas dostatecznie pod uwagę uciążliwości odbywania kary, niedożywienia skazanego, charakteru i warunków pracy, którą wykonywał w kopalni oraz doznanego uszczerbku zdrowia. Określając wysokość zadośćuczynienia Sąd

odwołał się do „podobnych spraw rozpoznawanych w tut. Sądzie”. Określił, że C. B. należało przyznać zadośćuczynienie w wysokości 2 500 zł za każdy miesiąc pozbawienia wolności, co pomnożone przez czas odbywania kary i po odliczeniu już przyznanej rekompensaty (po odpowiednim przeliczeniu), dało podaną wyżej kwotę.

Apelację od tego orzeczenia wniósł pełnomocnik wnioskodawcy.

Zarzucając obrazę art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 i 2 k.p.k., przez nienależyte rozważenie argumentów zawartych we wniosku, a przez to zasądzenie kwoty zadośćuczynienia odbiegającej znacznie od żądanej, wniósł o jej podwyższenie do 300 000 zł, albo „znacząco wyższej od zasądzonej”.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono okoliczności ujawnienia przez wnioskodawcę przed wydaniem zaskarżonego wyroku (przesłuchany został przez sędziego delegowanego), a mianowicie: „sposób traktowania w śledztwie, wielokrotne i wielogodzinne nocne przesłuchania, bicie, naruszenie nietykalności cielesnej” oraz skutki zdrowotne wynikające z odbywania kary.

Uznając apelację za nieuzasadnioną Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przed wszystkim należy podnieść, że zasadą jest, iż nie zasądza się po raz wtóry zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, podobnie jak odszkodowania za poniesioną szkodę.

Wyjątkowo tylko, gdy przemawiają za tym względy słuszności, od zasady tej można odstąpić.

Wojskowy Sąd Okręgowy w P. w zaskarżonym wyroku uznał za słuszne żądanie dodatkowego (uzupełniającego) zadośćuczynienia i po jego zasądzeniu swój wyrok wyczerpująco uzasadnił. Wskazał na wszystkie te okoliczności, na które powołał się pełnomocnik, a wcześniej wnioskodawca. Wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego i może być korygowana tylko wówczas, gdy jest niewspółmierna do stopnia i długości cierpień związanych z niesłusznie odbywaną karą pozbawienia wolności oraz jeżeli w sposób oczywisty i rażący nie odpowiada relewantnym okolicznościom występującym w danej sprawie (zob. postanowienie SN z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt III KK 275/12, Lex nr 1232288).

Sąd Najwyższy podziela argumenty przedstawione w zaskarżonym wyroku. Na marginesie zwraca uwagę, że Sąd Okręgowy w S. V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 18 grudnia 2009 r., przyznał (poczynając od dnia 30 października 2007 r.) C. B. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z uwięzieniem z przyczyn politycznych.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji.